

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 548/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Novogal a.s.**, Hlboká cesta 1421, Dvory nad Žitavou, IČO 00 199 567, zastúpenej SUCHÝ & PARTNERS s. r. o., Horná 13, Banská Bystrica, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 46Ek/2551/2022 z 10. apríla 2024 a 20. novembra 2024 a postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnuté konanie

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom exekučného súdu v napadnutom konaní sp. zn. 46Ek/2551/2022 a uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej aj „VSÚ“) o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie (uznesenie z 10. apríla 2024), ako aj uznesením sudcu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky proti rozhodnutiu VSÚ (uznesenie z 20. novembra 2024). Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd obe napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z napadnutých uznesení vyplýva, že sťažovateľka je v procesnom postavení povinnej účastníčkou napadnutého exekučného konania o vymoženie pohľadávky v sume 152 876,72 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice z 10. septembra 2019, ktorá nadobudla vykonateľnosť 15. júla 2021.

3. Sťažovateľka podala návrh na zastavenie exekúcie, v ktorom namietala, že svoj dlh splatila riadne a včas, nesúhlasila so započítaním platby najskôr na úroky z omeškania a až následne na istinu, pretože do omeškania sa nedostala. Sťažovateľka považuje zmluvu o úvere z 10. septembra 2019 a stanovenie mimoriadnej splatnosti úveru za neplatné pre nedodržanie

ustanovení o konaní za právnickú osobu. Z tohto dôvodu podala aj žalobu o určenie neplatnosti, ktorá bola právoplatne zamietnutá rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 40Cb/76/2021-316 z 8. septembra 2022 (potvrdené v odvolacom konaní, pozn.). Doručeniu stanovenia mimoriadnej splatnosti 14. júla 2021 predchádzalo doručenie žiadosti veriteľa o predčasné splatenie úveru v lehote 6 mesiacov zo 17. júna 2021. Sťažovateľka sa riadila takto určenou splatnosťou (6 mesiacov) a v tejto lehote aj úver splatila 17. decembra 2021. Sťažovateľka je toho názoru, že nemožno dvakrát zosplatiť ten istý úver a tieto dva úkony sú vnútorne rozporné a zmätočné, a teda druhý z nich (mimoriadne zosplatenie) nemôže byť platný.

4. Uvedený návrh sťažovateľka k ústavnej sťažnosti nepriložila, s jeho obsahom sa preto ústavný súd mohol oboznámiť len v rozsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia VSÚ, ktoré zodpovedá aj tvrdeniam uvedeným v ústavnej sťažnosti a pre potreby ďalšieho konania z neho vychádzal. Sťažovateľka tiež nepriložila v poradí prvé uznesenie VSÚ ani kasačné uznesenie sudcu.

5. Vyšší súdny úradník (v poradí druhým) uznesením z 10. apríla 2024 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol a sťažovateľke nárok na náhradu trov exekúcie nepriznal. V odôvodnení uviedol, že po zrušení prvého uznesenia v zmysle záväzného pokynu 19. septembra 2023 vyzval oprávneného, aby predložil listinu vydanú oprávnenou osobou, z ktorej vyplýva, že bola splnená podmienka, na ktorú je viazaná vykonateľnosť exekučného titulu, teda aby preukázal uzatvorenie zmluvy, ktoré malo viesť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Oprávnený predložil 20. septembra 2023 úradný výpis z Notárskeho centrálného registra zmlúv. Na základe uvedeného súd považoval za preukázané, že v dôsledku uzavretia zmluvy o úvere č. 1341/CC/20 medzi bankou a PD [REDAKOVANÉ] bez predchádzajúceho písomného súhlasu oprávneného porušil povinný svoj záväzok vyplývajúci z čl. IV bodu 5 písm. b) v spojení s čl. IV bodom 13 úverovej zmluvy z 10. septembra 2019, keďže nezabezpečil, aby PD [REDAKOVANÉ] takúto zmluvu o úvere neuzatvorila bez predchádzajúceho písomného súhlasu oprávneného. Sťažovateľka sa k tomuto úradnému výpisu vyjadrila podaním z 5. decembra 2023, v ktorom rozporovala, že jej záväzok „zabezpečiť aby tretí subjekt neuzatvoril zmluvu“ nie je jasný a určitý, teda neplatný, a zároveň nie je jasné, akým spôsobom mala obmedziť zmluvnú voľnosť PD [REDAKOVANÉ]. Zároveň namietala, že išlo o štátnu pomoc v období pandémie covid, kde banka bola len „finančným sprostredkovateľom“. K námietkam sťažovateľky okresný súd uviedol, že s poukazom na jednotlivé body zmluvy o úvere z 10. septembra 2019 vyplýva porušenie povinnosti sťažovateľkou (uzavretie zmluvy o úvere bez predchádzajúceho súhlasu oprávneného), čo odôvodňovalo stanovenie mimoriadnej splatnosti úveru. Na platnosť tohto úkonu nemá žiaden vplyv, že oprávnený skôr požiadal o predčasné splatenie úveru v lehote 6 mesiacov. Zo zmluvy o úvere (čl. V tretia veta) vyplýva, že stanovením mimoriadnej splatnosti zaniká právo dlžníka splatiť úver v lehote podľa čl. II bodu 4 zmluvy. Ide o rozdielne právne úkony, ktoré sú v zmluve o úvere riadne dojednané. Žiadosť o predčasné splatenie je možné podať bez dôvodu, kým mimoriadna splatnosť je naviazaná na porušenie povinností sťažovateľkou. Na základe zistenia porušenia povinnosti zo strany sťažovateľky oprávnený stanovil mimoriadnu splatnosť, čím došlo k zmene lehoty splatnosti úveru (najbližší pracovný deň). Sťažovateľka nepreukázala žiadne rozhodnutie, ktorým by bola určená neplatnosť listiny o mimoriadnej splatnosti. Splatnosť úveru aj úrokov nastala 15. júla 2021, sťažovateľka uhradila sumu 4 000 000 eur až 14. decembra 2021, ktorá sa započítala najprv na úroky z omeškania. Výška a splatnosť úrokov z omeškania nie sú predmetom exekučného konania.

Nebol preukázaný žiaden dôvod na zastavenie exekúcie v zmysle § 61k ods. 1 Exekučného poriadku.

6. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu sťažnosť, namietajúc, že sa nestotožňuje s právnym posúdením splatnosti a omeškania zo strany VSÚ. Zopakovala argumentáciu o neplatnosti stanovenia mimoriadnej splatnosti pre kolíziu so skoršou žiadosťou o predčasné splatenie, ktorú považuje za platnú a účinný jednostranný právny úkon, ktorý nebol zrušený včas ani odvolaný. Ďalej namietala, že VSÚ sa v napadnutom uznesení priklonil k argumentácii oprávneného bez preskúmania listín predložených sťažovateľkou a vôbec sa nezaoberal tým, že nárok oprávneného zanikol splnením včas, ani neplatnosťou listiny o mimoriadnej splatnosti.

7. O sťažnosti rozhodol okresný súd obsadený sudcom napadnutým uznesením z 20. novembra 2024 tak, že sťažnosť sťažovateľky zamietol. V odôvodnení sa stotožnil s názorom VSÚ a doplnil, že notárska zápisnica je formálne aj materiálne vykonateľný exekučný titul. K neplatnosti právnych úkonov oprávneného uviedol, že sú podpísané riadne obomi osobami, ktoré sú oprávnené konať za spoločnosť. Neplatnosť namietaných úkonov nebola autoritatívne konštatovaná príslušným súdom konajúcim o určenie ich neplatnosti, naopak, žaloba sťažovateľky bola právoplatne zamietnutá. K namietanému zániku záväzku uhradením 17. decembra 2021 okresný súd uviedol, že pri mimoriadnej splatnosti a predčasnej splatnosti ide o dva samostatné úkony riadne upravené v zmluve a prvotná žiadosť o predčasné splatenie nemá vplyv na možnosť stanovenia mimoriadnej splatnosti, ak po predčasnom zosplatnení dôjde k zásadnému porušeniu povinnosti zo strany dlžníka. Pripustením argumentácie sťažovateľky by došlo k situácii, že po žiadosti o predčasné splatenie by dlžník mohol porušovať svoje povinnosti zo zmluvy o úvere bez toho, aby oprávnený mal možnosť požadovať okamžité splatenie. Uvedené je nielen nelogické, ale aj priamo odporujúce obsahu zmluvy (čl. V bod 1). K porušeniu záväzku zabezpečiť neuzavretie zmluvy bez predchádzajúceho súhlasu oprávneného uviedol, že porušenie tohto záväzku vyplynulo z listín, najmä úradného výpisu z Notárskeho centrálného registra zmlúv, a to uzavretím zmluvy medzi [REDAKOVANÉ], a.s., a Poľnohospodárskym družstvom [REDAKOVANÉ] č. 1341/CC/2020 zo 16. decembra 2020 bez predchádzajúceho súhlasu oprávneného. K splneniu povinnosti sťažovateľky postačilo pred uzavretím tejto zmluvy požiadať oprávneného o udelenie súhlasu s jej uzavretím a súd nepovažoval za preukázané, že by sťažovateľke v tom bránila nejaká prekážka.

8. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou atakuje právne závery napadnutého uznesenia, ktoré podľa jej názoru porušujú jej právo na spravodlivé súdne konanie a súdnu ochranu. Sťažovateľka zopakovala svoju argumentáciu zo základného konania o kolízii dvoch jednostranných právnych úkonov oprávneného (žiadosť o predčasné splatenie a stanovenie mimoriadnej splatnosti) a je presvedčená, že svoj dlh splnila riadne a včas a tento zanikol, čo považuje za hlavný dôvod zániku nároku oprávneného.

9. Sťažovateľka namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia, pretože s jej argumentáciou sa okresný súd nevysporiadal a prevzal argumentáciu protistrany. Zároveň neposúdil neplatnosť stanovenia mimoriadnej splatnosti, ktorú namietala. Sťažovateľka ďalej namieta, že nebolo nariadené pojednávanie napriek tomu, že bolo vykonané dokazovanie úradným výpisom z Notárskeho centrálného registra zmlúv. S tým súvisí porušenie práva na zákonného sudcu, pretože v prípade nariadenia pojednávania by musel už v prvom stupni rozhodovať sudca. Zároveň jej bolo takto odňaté právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a na prejednanie veci v jej prítomnosti,

okresný súd sa nezaoberal jej argumentmi a dôkazmi účinne a neodôvodnil svoje rozhodnutie riadne.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

II.A. K napadnutému uzneseniu VSÚ o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie:

10. Sťažovateľka bola oprávnená proti napadnutému uzneseniu okresného súdu obsadeného VSÚ podať sťažnosť, čo aj využila. Sťažnosť predstavovala účinný prostriedok ochrany označených práv sťažovateľky vo vzťahu k uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, na základe ktorého okresný súd obsadený sudcom poskytoval ochranu sťažovateľkiným základným právam i právam zaručeným dohovorom, ktorých porušenie namieta v sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II.B. K napadnutému uzneseniu o zamietnutí sťažnosti:

11. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces a súdnej ochrany v dôsledku arbitrárnosti rozhodnutia, porušenia práva na zákonného sudcu a nevykonania pojednávania. Zároveň sťažovateľka rozporuje aj právne posúdenie zániku svojho záväzku.

12. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity.

13. Ústavný súd v prejednávanej veci nezistil taký výklad a aplikáciu relevantných právnych ustanovení, ktorých účinky by boli nezlučiteľné s označenými právami sťažovateľky alebo ktoré by popierali samotný obsah a zmysel aplikovaných noriem. Ústavný súd považuje okresným súdom poskytnuté odpovede na námietky sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka za ústavne akceptovateľné.

14. Namietanú arbitrárnosť napadnutého uznesenia ústavný súd nezistil, pretože poskytuje dostatočné a ústavne akceptovateľné odpovede na námietky sťažovateľky k vykonateľnosti titulu, ako aj k námietkam obsiahnutým v jej sťažnosti. Okresný súd vysvetlil, že namietaná neplatnosť mimoriadneho zosplatnenia nebola príslušným okresným súdom konštatovaná a zároveň ide o oprávnenie upravené zmluvou o úvere, ktorá stanovuje toto oprávnenie bez ohľadu na predchádzajúce požiadanie o predčasné splatenie na základe iných skutočností (porušenie

povinnosti). K vyžiadanému úradnému výpisu z Notárskeho centrálného registra zmlúv mala sťažovateľka možnosť sa vyjadriť, čo aj využila podaním z 5. decembra 2023 a jej námietkami sa okresný súd zaoberal v uznesení o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie, ako aj v napadnutom uznesení o sťažnosti.

15. Sťažovateľka ďalej namietala, že nebolo uskutočnené pojednávanie a nerozhodoval už v prvom stupni sudca. Uvedené námietky nezodpovedajú právnej úprave, s ktorou v súlade postupoval okresný súd, a preto nemožno konštatovať porušenie práva na súdnu ochranu z týchto dôvodov.

16. Podľa § 202 ods. 1 Exekučného poriadku v exekučnom konaní koná a rozhoduje vyšší súdny úradník, ak nejde o rozhodnutie o príklepe. Sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Pojednávanie súd nariaďuje, ak to pokladá za potrebné. Podľa § 611 ods. 2 Exekučného poriadku na prejednanie návrhu na zastavenie exekúcie nie je potrebné nariaďovať pojednávanie. Pred rozhodnutím môže súd nariadiť vypočutie určitej osoby.

17. K námietke sťažovateľky o zániku záväzku včasným splatením úveru ústavný súd dodáva, že právne posúdenie okresného súdu vychádzajúce zo zmluvy o úvere, ako aj výsledku súvisiaceho civilného konania, ktoré zároveň zohľadňuje preukázané uzavretie zmluvy bez predchádzajúceho súhlasu oprávneného, je logické a zrozumiteľné a ústavný súd preto nemá dôvod doň zasahovať.

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a označenými základnými právami sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu